

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ซึ่งมีแนวทางในการศึกษาค้นคว้า สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะของปัจจัยด้านตัวนักเรียน ด้านโรงเรียน และด้านครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 และเพื่อสร้างสมการถดถอยพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษจากปัจจัยด้านตัวนักเรียน ด้านโรงเรียน และด้านครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยด้านตัวนักเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
2. ปัจจัยด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
3. ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ
4. ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ปัจจัยด้านโรงเรียน และปัจจัยด้านครอบครัวสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 จำนวน 374 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 เกี่ยวกับปัจจัยด้านตัวนักเรียน จำนวน 31 ข้อ ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัจจัยด้านโรงเรียน จำนวน 25 ข้อ ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว จำนวน 13 ข้อ รวมทั้งหมด 69 ข้อ เครื่องมือนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแล้วนำไปหาค่าความเที่ยงตรงโดยเสนอให้

ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขปรับปรุง และนำไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 30 คนเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ความเชื่อมั่นปรากฏว่าแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านตัวนักเรียน ด้านเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .24-.56 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .74 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .22-.52 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .69 ความคาดหวังในการศึกษาต่อมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .28-.67 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .66 และการทำการบ้านของนักเรียนมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .46-.63 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75 ส่วนแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านโรงเรียน ทางด้านคุณภาพการสอนของครูมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .21-.64 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .73 ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหารมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .62-.88 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 และความสัมพันธ์ระหว่าง ครูกับนักเรียนมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .26-.59 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .75 และแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว ทางด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .54-.82 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88 และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .46-.81 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85 และตอนที่ 4 เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เครื่องมือนี้ผู้วิจัยได้ยืมใช้แบบทดสอบของโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ปีการศึกษา 2544 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ไปขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตการศึกษา 12 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการแจกแบบสอบถาม และแบบทดสอบ และเก็บข้อมูลจากนักเรียน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและแบบทดสอบไปยังกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์พร้อมสอของติดแสตมป์สำหรับส่งคืนผู้วิจัย และบางส่วนผู้วิจัยได้ส่งและรับคืนด้วยตนเอง ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์คืนจำนวน 374 ฉบับ จากจำนวน 374 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพอสรุปสาระสำคัญของผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านตัวนักเรียน ด้านโรงเรียน และด้านครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12

1.1 ปัจจัยด้านตัวนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคาดหวังในการศึกษาต่อ และการทำการบ้านวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ด้านความคาดหวังในการศึกษาต่อ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.92 รองลงมาคือ ด้านเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ส่วนด้านการทำการบ้านภาษาอังกฤษของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 3.55 เมื่อพิจารณาความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านตัวนักเรียนทั้ง 4 ด้าน โดยด้านการทำการบ้านภาษาอังกฤษของนักเรียน มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุด เท่ากับ .58 รองลงมาคือด้านความคาดหวังในการศึกษาต่อ เท่ากับ .55 ส่วนด้านเจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยที่สุด เท่ากับ .46 และพื่นความรู้เดิมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.35 มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .96

1.2 ปัจจัยด้านโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านขนาดโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยของขนาดโรงเรียนเท่ากับ 2.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .46 โดยมีโรงเรียนขนาดเล็กร้อยละ 1.9 ขนาดกลางร้อยละ 19.0 และขนาดใหญ่ร้อยละ 79.1 คุณภาพการสอนของครู ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร และความสัมพันธระหว่างครูกับนักเรียน อยู่ในระดับมาก ด้านคุณภาพการสอนของครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.10 และด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.87 เมื่อพิจารณาความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน โดยด้านความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุด เท่ากับ .57 และด้านคุณภาพการสอนของครูมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยที่สุด เท่ากับ .51

1.3 ปัจจัยด้านครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านอาชีพของผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.01 โดยส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 52.9 และส่วนน้อยผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจร้อยละ 2.9 รายได้ของผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.06 โดยส่วนมากผู้ปกครองมีรายได้อยู่ระหว่าง 3,001 – 6,000 บาทร้อยละ 44.1 และส่วนน้อยผู้ปกครองมีรายได้อยู่ระหว่าง 12,001 บาทขึ้นไปร้อยละ 4.8 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .81 โดยส่วนใหญ่ผู้ปกครองจบการศึกษา

ระดับประถมศึกษาร้อยละ 70.9 และส่วนน้อยผู้ปกครองจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปร้อยละ 3.5 ส่วนการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอยู่ในระดับมาก ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากที่สุดเท่ากับ 4.07 และ .66 ตามลำดับ และด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยที่สุดเท่ากับ 3.70 และ .63 ตามลำดับ

1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 16.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.36 นักเรียนทำคะแนนได้สูงสุดเท่ากับ 30 และนักเรียนทำคะแนนได้ต่ำสุดเท่ากับ 4

2. ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ด้านโรงเรียน และด้านครอบครัว ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

2.1 ปัจจัยด้านตัวนักเรียน ตัวแปรในปัจจัยด้านตัวนักเรียนได้แก่ เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความคาดหวังในการศึกษาต่อ การทำที่บ้านของนักเรียน และพื้นความรู้เดิมมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ปัจจัยด้านโรงเรียน ตัวแปรในปัจจัยด้านโรงเรียนได้แก่ ขนาดของโรงเรียน คุณภาพการสอนของครู ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ปัจจัยด้านครอบครัว ตัวแปรในปัจจัยด้านครอบครัวได้แก่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12

ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ได้แก่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 1.09 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 12.2978 + 1.0122 C_2$$

เมื่อ C_2 แทน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวในรูปคะแนนดิบ
สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Y} = .1044 Z_1$$

เมื่อ Z_1 แทน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวในรูปคะแนนมาตรฐาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตัวนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า

1. เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า เจตคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากมีเหตุผลมาจากสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เหมาะสม ดังที่นักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า “ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ และการเรียนภาษาต่างประเทศ อาจเป็นไปได้ 2 ทิศทาง และอาจเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับบุคคล สิ่งแวดล้อม และกิจกรรมที่ใช้ในการเรียน” (Oller, 1979 อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์โสธร, 2539, หน้า 47-48) นั่นคือนักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษมากนัก เนื่องจากได้คะแนนค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษเพียง 16.42 (ดังตาราง 5) จากคะแนนเต็ม 40 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑิยา ชมดอกไม้ (2541, หน้า 222) ที่ศึกษาพบว่า เจตคติต่อการเรียนภาษา-อังกฤษไม่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจากนักเรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษในโรงเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษา-อังกฤษนอกชั้นเรียนก็น้อยมาก ด้วยเหตุนี้ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษมากหรือน้อยก็ตาม มักจะมีเจตคติทางลบต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยจึงปรากฏชัดว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเขตการศึกษา 12 จะปรับปรุงการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษให้เหมาะสม พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนภาษาอังกฤษทั้งในโรงเรียนและนอกห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพแล้ว นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก็อาจจะเปลี่ยนแปลงเจตคติจากทิศทางลบไปสู่ทิศทางบวกได้ และในที่สุดนักเรียนก็จะประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อพิจารณาคะแนนที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาประเมินแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษแล้วพบว่า มีค่าเฉลี่ย 3.82 (ดังตาราง 2) ซึ่งนับว่าค่อนข้างสูง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษค่อนข้างสูง สุพัฒน์ สุกมลสันต์ และ กัญหาทิพย์ สิงห์เนติ (2537, หน้า 73) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษไว้ว่า แรงจูงใจเชิงบูรณาการมีแนวโน้มว่าจะมีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าแรงจูงใจเชิงเครื่องมือ โดยแรงจูงใจเชิงเครื่องมือมีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ แต่แรงจูงใจเชิงบูรณาการมีผลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยผ่านทางนิสัยในการเรียน ดังนั้น ถ้านักเรียนสองคนมีแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงเท่า ๆ กัน แต่ถ้านักเรียนคนหนึ่งมีนิสัยในการเรียนที่มีประสิทธิภาพ เช่น รู้จักการทำงานที่ถนัด การค้นหาความรู้ การถาม การอ่าน การท่องจำ การทบทวน ฯลฯ แล้ว นักเรียนที่มีนิสัยในการเรียนที่ดีย่อมจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนด้อยกว่า การที่ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อาจเนื่องมาจากแรงจูงใจบางอย่างมิได้มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยตรง แต่มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางนิสัยทางการเรียน นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนดีกว่าย่อมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่า ทั้ง ๆ ที่ มีแรงจูงใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษเท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑิร ชมดอกไม้ (2541, หน้า 223) ที่ศึกษาพบว่าแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษไม่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

3. ความคาดหวังในการศึกษาต่อ ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีอาชีพรับจ้าง, เกษตรกร และค้าขาย และรายได้ของผู้ปกครองส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่มต่ำกว่าปานกลางเป็นส่วนมาก นักเรียนส่วนใหญ่อาจคิดว่าผู้ปกครองไม่มีรายได้พอที่จะส่งเรียนต่อได้ เมื่อจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนต้องหางานที่แน่นอนและมั่นคงทำ สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ก็เพียงพอแล้ว นักเรียนจึงไม่ได้คาดหวังในเรื่องการศึกษาต่อ หรืออาจคิดว่าเมื่อมีงานทำแล้วจึงค่อยคิดเรื่องนี้ คิดเพียงแต่เรียนให้จบก่อน ดังนั้นความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

4. พื้นความรู้เดิม ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีรพงษ์ แก่นอินทร์ (2532, หน้า 78) ที่พบว่าพื้นความรู้เดิมภาษาอังกฤษมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และงานวิจัยของ ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์ (2539, หน้า 217) ที่พบว่า ตัวแปรที่มีผลกระทบทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ คือ พื้นความรู้เดิมทางภาษาอังกฤษของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากว่าพื้นความรู้เดิมหรือคะแนนเฉลี่ยในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นั้นเกิดจากครูผู้สอนที่แตกต่างกัน และครูมีการใช้ข้อสอบ แบบประเมิน และการวัดผล ประเมินผลที่ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ครูอาจจะไม่เข้าใจหลักการวัดผล ประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ จึงทำให้การประเมินไม่ได้มาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้ครูในโรงเรียนขยายโอกาสส่วนมากไม่ได้จบการศึกษาทางด้านวิชาเอกภาษาอังกฤษโดยตรงอีกด้วย ดังนั้นมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ใช้วัดผลของแต่ละโรงเรียนย่อมเกิดความแตกต่างกันไปด้วย จึงทำให้นักเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยมาก และน้อย เมื่อมาใช้ข้อสอบที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทำการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ จะส่งผลให้คะแนนที่ได้แตกต่างจากเดิม นักเรียนที่เก่งในโรงเรียนหนึ่ง อาจจะไม่เก่งเมื่ออยู่อีกโรงเรียนหนึ่งก็เป็นได้ ดังนั้นพื้นความรู้เดิมของแต่ละโรงเรียน เมื่อใช้วิธีการวัดผลวิธีเดียวกัน จึงทำให้พื้นความรู้เดิมไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนได้

5. การทำการบ้านของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการทำการบ้านวิชาภาษาอังกฤษให้สัมฤทธิ์ผลนั้น นักเรียนต้องทำแบบฝึกหัดทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน แบบฝึกหัดที่โรงเรียน เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจนักเรียนสามารถหาคำอธิบายจากครูผู้สอนภาษาอังกฤษได้ แต่ก็มีนักเรียนบางส่วนที่ยังไม่กล้า เพราะกลัวครูจะดุหรือกลัวเพื่อนล้อ ส่วนการบ้านที่ต้องเอาไปทำที่บ้าน เมื่อนักเรียนไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนไม่สามารถให้ผู้ปกครองอธิบายหรือแนะนำได้ เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา จึงไม่สามารถอธิบายให้นักเรียนเข้าใจได้ เมื่อเกิดปัญหาในการทำการบ้านนักเรียนจึงไม่รู้ที่จะปรึกษาใคร นักเรียนจึงทำการบ้านไม่ได้หรือไม่ถูกต้อง และเกิดการเบื่อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราโมทย์ ครอบบุญศรี (2533, หน้า 55) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังนักเรียน แรงจูงใจ และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียน พบว่า การได้รับคำปรึกษาในการทำการบ้านภาษาอังกฤษมีผลต่อความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียน

ยิ่งไปกว่านั้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต้องเรียนกับครูหลายคน และหลายวิชา ดังนั้นครูอาจจะให้การบ้านกับนักเรียนมากเกินไป จึงทำให้นักเรียนไม่มีเวลาทำการบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมสุข ราชนิยม (2519, หน้า 50) ที่ศึกษาปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ 5 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ปรากฏว่า นักศึกษาประสบปัญหาครูให้การบ้านมากเกินไป เช่นเดียวกันกับ พนอ พัทธะสุภา (2516 , หน้า 72) ที่ศึกษาการไม่ทำการบ้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จังหวัดตาก ปรากฏว่า สาเหตุหนึ่งที่นักเรียนไม่ทำการบ้านก็เพราะว่าการบ้านที่ครูให้ยากเกินไป ครูแนะนำหลักในการทำงานน้อยเกินไป และ ปราณี พุกษาลวิทย์ (2518 , หน้า 50) สำรวจการไม่ทำการบ้านของนักเรียนโรงเรียนตรอกจันทริวิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่าครูให้การบ้านยากเกินไป ซึ่งทางบ้านของนักเรียนก็ไม่มีใครช่วยตอบปัญหาได้ ส่งผลให้ตัวแปรตัวนี้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า

1. ขนาดโรงเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่คือร้อยละ 79.1 และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเกือบทุกโรงจะได้รับงบประมาณจากทางรัฐบาล ในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน อาคารสถานที่ เครื่องมือเครื่องใช้ จำนวนและคุณภาพของครู สภาพแวดล้อม และสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะงบประมาณในการจัดทำห้องปฏิบัติการทางภาษา และอุปกรณ์การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของแต่ละโรงเรียนจะมีเหมือนกัน ดังนั้นขนาดโรงเรียนจึงไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

2. คุณภาพการสอนของครู ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนมีมากเกินไป เพราะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ยังมีห้องเรียนไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน จึงทำให้นักเรียนห้องหนึ่ง ๆ มีนักเรียนมาก การดูแลและการสอนของครูจึงไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษจำเป็นต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม หากนักเรียนมากเกินไป บางคนอาจไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ส่งผลให้ไม่เกิดทักษะทางการเรียนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ โฮเดน (Holden, 1985, pp. 289-291) กล่าวว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้การสอนภาษาอังกฤษ ประสบความล้มเหลวเกิดจากจำนวนนักเรียน

ในแต่ละห้องเรียนมีมากเกินไป ห้องเรียนหนึ่ง ๆ ควรมีนักเรียนประมาณ 12-20 คน เพื่อนักเรียนจะได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างทั่วถึง และในการสอนแต่ละครั้ง ควรใช้เวลาประมาณ 30 นาที นอกจากนี้ การที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษได้นั้น คงจะขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น เพราะวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่นักเรียนต้องฝึกฝนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ครูจะสอนดีแค่ไหน ถ้านักเรียนไม่สนใจ ไม่ฝึกฝน ก็ไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการที่วิชาภาษาอังกฤษมีกิจกรรมให้นักเรียนต้องร่วมทำเสมอ นักเรียนต้องกล้าแสดงออก จึงทำให้นักเรียนบางคนรู้สึกกลัว และมีความวิตกกังวลสูง ดังนั้น ความรู้สึกกลัวการทำโทษ หรือโดนเพื่อนหัวเราะเมื่อทำผิดพลาดก็ยากที่จะเกิดการเรียนรู้ในสิ่งนั้น ๆ ได้ นอกจากนั้นถึงแม้ครูจะมีวิธีการสอนดี แต่ถ้านักเรียนกลัว และกังวลต่อการเรียน คุณภาพการสอนของครูก็จะมีผลต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมณเทียร แก่นมณี (2524, หน้า 75-78) ที่สรุปปัญหาที่เกี่ยวกับตัวครูพบว่า ครูไม่มีเวลาทำอุปกรณ์ ครูทำอุปกรณ์ได้ไม่ครบทุกกิจกรรม เนื่องจากครูสอนหลายวิชา และมีงานอื่น ๆ ทำให้มีเวลาสำหรับเตรียมการสอนน้อย เช่นเดียวกันกับ อีรพงษ์ แก่นอินทร์ (2525, หน้า 79-80) ศึกษาพบว่า ครูไม่มีความรู้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องดีพอ รวมทั้งไม่รู้ ไม่เข้าใจวิธีสอนที่ดี ที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดหมาย และพิมพ์ นาคสุข (2527, หน้า 103-104) ได้ศึกษาวิจัยปัญหาการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่าสาเหตุที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษายังไม่ได้ผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องมาจากคุณลักษณะของครูผู้สอนภาษาอังกฤษคือ ครูส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนวิชาเอกภาษาอังกฤษอันเป็นผลให้ครูขาดทักษะและความรู้ความเข้าใจในการสอน นอกจากนี้ครูบางคนไม่เคยเข้ารับการอบรมวิธีการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มาก่อน ทำให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ไม่เต็มที่

3. ความเป็นผู้นำด้านวิชาการของผู้บริหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจจะไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเพียงคนเดียวแต่ต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย เช่น คณะครู ผู้ปกครอง รวมไปถึงตัวนักเรียนเอง ดังคำกล่าวของ ภิญญู สาร (2526, หน้า 325-326) ที่ว่า การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด และครูใหญ่ควรกระจายอำนาจความรับผิดชอบไปให้ครูทุกคน นอกจากนั้นครูใหญ่ควรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอนตารางสอน อุปกรณ์การสอน แบบเรียน ห้องสมุด โรงเรียนและ

การสอนต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครูใหญ่จะสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับความร่วมมือของครู - อาจารย์ที่ทำการสอนและนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียน รวมไปถึงผู้ปกครองด้วย ยิ่งไปกว่านั้นอาจมีสาเหตุมาจากการที่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้น มีทั้งนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ทำให้การจัดการบริหารและการจัดการเรียนการสอนยากลำบากมากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องทำงานหนักมากขึ้น ทำให้การแก้ปัญหาทางด้านวิชาการด้อยเกินไป นอกจากนี้ ศุภศาสตร์ ทองเสนา (2537) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของการบริหารงานของผู้บริหารงานของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า ครูมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี 5 งาน ยกเว้นงานวิชาการอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538, หน้า 32) ได้กล่าวถึงโรงเรียนที่มีความสามารถในการดำเนินงานเพื่อตอบสนองนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถจัดการเรียนการสอนได้ยืดหยุ่น หลากหลาย ตอบสนองต่อความสนใจ ความสามารถ และสภาพการดำรงชีวิตของเด็กได้ เพราะมีผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสามารถในการบริหารและการจัดการสูง ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงทำให้ตัวแปรตัวนี้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษมีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย นักเรียนเกิดความสนุกสนาน จึงทำให้นักเรียนรู้สึกสนิทสนมกับครูมากเกินไป นักเรียนจึงไม่เกรงใจครูผู้สอน ไม่ตั้งใจเรียน และไม่ทำการบ้าน เพราะคิดว่าไม่โดนลงโทษ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเตือนใจ เกตุษา (2529, หน้า 76) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการสอนของอาจารย์ส่วนหนึ่งคือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับศิษย์ เช่นเดียวกับ เทียมจันทร์ พานิชย์พลินไชย (2530) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวแปรที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครู พบว่า ลักษณะบุคลิกภาพที่ดีคือ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า

1. อาชีพของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ทางรัฐบาลจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเรียนให้กับนักเรียนทั้งหมด ทั้งค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียนบางส่วน เครื่องมือเครื่องใช้ในการฝึกปฏิบัติงานต่าง ๆ ทางโรงเรียนก็ได้มีการจัดเตรียมไว้ให้แล้ว ตลอดทั้งมีทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่ยากจน ดังนั้นผู้ปกครองถึงแม้จะมีอาชีพไม่ดี ก็จะไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จึงทำให้ตัวแปรตัวนี้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

2. รายได้ของผู้ปกครองนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้/เดือน อยู่ระหว่าง 3,001 – 6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.1 (ดังตาราง 4) ซึ่งถือว่าเป็นรายได้ที่ต่ำ รวมทั้งผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ดังนั้นผู้ปกครองจำเป็นต้องไปทำงานเพื่อหารายได้เพิ่มเติมมาเลี้ยงครอบครัว จึงอาจทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแล และเอาใจใส่นักเรียนในเรื่องการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนก็เป็นได้ ดังนั้นรายได้ของผู้ปกครองจึงไม่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.9 (ดังตาราง 4) ซึ่งถือว่าผู้ปกครองมีระดับการศึกษาค่อนข้างน้อย ดังนั้นผู้ปกครองจึงไม่สามารถให้คำแนะนำในการเรียน หรือให้ความสนใจกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษแก่นักเรียนได้ นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนเป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าผู้ปกครองจะมีการศึกษาสูง แต่นักเรียนมีสติปัญญาไม่ดี นิสัยทางการเรียนไม่ดี และไม่เคารพเชื่อฟังผู้ปกครองแล้ว ผลสัมฤทธิ์ก็ไม่ได้ จึงส่งผลให้ตัวแปรตัวนี้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการส่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนได้

4. การส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากว่า ผลการวิจัยพบว่า วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งไม่มีความรู้ ความเข้าใจ หรือบางคนไม่เคยเรียนภาษาอังกฤษมาก่อน ย่อมไม่

สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษแก่บุตรหลานได้ และโอกาสที่จะอยู่ใกล้ชิดในขณะนักเรียนทำการบ้านน้อยมาก นอกจากนั้นผู้ปกครองยังมีรายได้น้อย การที่จะสนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนพิเศษ หรือเพิ่มพูนทักษะทางภาษาอังกฤษ จึงเป็นไปได้ยาก ซึ่งนักเรียนจะต้องมีการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยการฝึกด้วยตนเอง จึงจะสามารถฝึกทักษะที่ต่อเนื่องได้ ดังนั้นถึงแม้ผู้ปกครองจะสนใจเรื่องการเรียนเพียงใด ก็ไม่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ ถ้านักเรียนไม่สนใจเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ การส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษของผู้ปกครองจึงไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

5. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจาก บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการเรียนของนักเรียน พฤติกรรมที่ครอบครัวของนักเรียนแสดงออกกับนักเรียนในการเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และการที่ผู้ปกครองมีเวลาให้กับนักเรียน โดยหาวิธีการช่วยเหลือ ดูแลเอาใจใส่นักเรียน พูดถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ การถามถึงการบ้าน รวมทั้งเข้าใจนักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจ เห็นความสำคัญ และต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษมากได้ และเด็กที่มีความพร้อมที่จะเรียนได้ ถ้านบ้านมีบรรยากาศที่ส่งเสริมให้น่าเรียน คือมีความเข้าใจต่อกัน ไม่สร้างความวิตกกังวลให้เกิดอารมณ์กับเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมย์กัต (Maykut, 1984, p. 1366-A) พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพแวดล้อมทางครอบครัวไม่ดี มีการแสดงออกถึงพัฒนาการของนักเรียนต่ำกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสภาพแวดล้อมทางครอบครัวดี ทำนองเดียวกับงานวิจัยของ อรพินทร์ ชูชม (2523, หน้า 97-98) และ ธีระ รุญเจริญ และคณะ (2526, หน้า 66-73) พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หรือความอบอุ่นภายในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพร พรหมจรรย์ (2540, หน้า 77-78) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ตัวแปรด้านครอบครัว คือ สัมพันธภาพในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) ดังนั้น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวจึงเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12

จากการวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ได้ดีที่สุด มีเพียง 1 ตัวแปรเท่านั้น คือ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว อาจเป็นเพราะ ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคม อบรมเลี้ยงดูนักเรียนให้มีความคิด อารมณ์ และความรู้สึกในทางที่ดี พฤติกรรมที่พ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง และญาติพี่น้องแสดงออกถึงความรักใคร่ปรองดองกัน ร่วมปรึกษาปัญหาเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นภายในครอบครัว เช่น ปัญหาทางด้านการเงิน ปัญหาการเรียนก็จะเกิดตามมา และความรัก ความห่วงใย ความไว้วางใจของพ่อ แม่ รวมทั้งการยินดี ให้กำลังใจเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จ หรือคอยปลอบใจเมื่อนักเรียนเสียใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถส่งผลให้ นักเรียนเป็นคนที่มีความพร้อมที่จะเรียนได้ เพราะทางบ้านมีบรรยากาศส่งเสริมให้น่าเรียน คือ ทุกคนในครอบครัวเข้าใจนักเรียน นักเรียนปรึกษาปัญหาได้ นักเรียนจึงไม่เกิดความวิตกกังวล หรือความหวาดกลัว เมื่อจะคิดหรือทำอะไร นักเรียนก็จะมีความมั่นใจ และกล้าแสดงออก ซึ่งความสัมพันธ์ภายในครอบครัวนี้เป็นตัวแปรที่จะส่งผลต่อการประสบความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ กมลลา แสงสีทอง (2526, หน้า 8) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ตามบทบาทที่เรามีต่อสมาชิกครอบครัว ถ้าความสัมพันธ์มีลักษณะเป็นความปรองดอง รักใคร่กลมเกลียวในครอบครัว ก็นับว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ดี แต่ถ้าเป็นความขัดแย้ง หรือมีความรู้สึกเป็นอริต่อกัน ถือว่าเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ดีภายในครอบครัว ดังนั้นความสัมพันธ์ภายในครอบครัวจึงเป็นตัวแปรที่มีประสิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้มีดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ดังนั้น โรงเรียนจึงควรกำหนดนโยบายให้โรงเรียนมีกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน รวมทั้งทางโรงเรียนจะได้รับรู้ข้อมูลพื้นฐานทางบ้านของนักเรียน สภาพแวดล้อมที่นักเรียนอยู่ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการที่จะช่วยกันหาแนวทางพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นได้

2. ผู้ปกครองควรให้ความสำคัญกับนักเรียน ในการสร้างบรรยากาศที่ดีในครอบครัว โดยการให้ความรัก เอาใจใส่ การดูแล ความสนใจและส่งเสริมการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มากขึ้น รวมทั้งควรมีเวลาให้กับนักเรียนในการเป็นที่ปรึกษาที่ดี รับฟังความคิดเห็น หรือการให้

คำแนะนำเมื่อนักเรียนมีปัญหา เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้นักเรียนมีความพร้อมและมั่นใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ

3. ครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรเป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจระหว่างครอบครัวกับนักเรียน เช่น การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การสังเกต คอยซักถาม และให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของครอบครัวนักเรียน เช่น กิจกรรมวันแม่ ประชุมผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น

4. ผู้บริหารการศึกษาควรสร้างบรรยากาศในการส่งเสริมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษให้มากกว่าเดิม เช่น การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางภาษาอังกฤษ เพื่อให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบ และแบบสอบถามเก็บข้อมูลจากนักเรียน ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลทางอ้อม โดยมีได้ใช้การเก็บข้อมูลโดยตรง เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ เป็นต้น จึงควรได้มีการวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้การสังเกตพฤติกรรม เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาอังกฤษของครู พฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน และพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโดยตรงบ้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างละเอียดว่าพฤติกรรมใดช่วยส่งเสริม หรือขัดขวางการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อค้นพบอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เช่น นิสัยในการเรียนของนักเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ประสิทธิภาพการสอนของครู วุฒิการศึกษาของครู และการวัดผลประเมินผล

3. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเท่านั้น และแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเป็นการวัดการรับรู้ของนักเรียนเท่านั้น ดังนั้นจึงควรได้มีการวิจัยในลักษณะเดียวกันกับการวิจัยครั้งนี้ แต่ทำการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เช่น ใช้แบบทดสอบในการถามครู หรือผู้บริหาร เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยว่าเหมือนหรือต่างจากการวิจัยครั้งนี้มากน้อยเพียงใด

4. ควรศึกษาวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบวิธีการเรียนการสอนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่สูงขึ้น

5. ควรศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ของครอบครัวที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ